

Sylvia Wardenaar: 'Schaduwziek' 15 jaar leven met mijn zieke moeder Uitgeverij Gopher, Amsterdam 2009. ISBN 9789051796377 (Borstkanker/PO/1)
Zie ook: www.gopher.nl

Soort boek/Ziekte/Stijl: Egodocument waarin Sylvia Wardenaar terugblijkt op de periode van 15 jaar waarin haar moeder borstkanker had. Ze beschrijft hoe zij die periode ervaren heeft en komt aan het eind van ieder hoofdstukje met een nawoord waarin ze een vernieuwd inzicht introduceert dat begint met 'pas nu'. Een verhelderend, duidelijk, goed geschreven boek.

Over de schrijfster: Sylvia Wardenaar groeide op in een gewoon gezin met twee kinderen, een zoon en een dochter. Totdat haar moeder borstkanker kreeg. Sylvia was toen puber. Ze is theatermaker en maakt haar eigen cabaret en jeugdtheatervoorstellingen.

Korte beschrijving: Sylvia Wardenaar beschrijft in dit boek hoe zwaar het leven van een puberdochter kan worden als in een gezin de moeder borstkanker krijgt. Haar ouders werden zo in beslag genomen door de ziekte dat ze niet meer toekwamen aan aandacht geven aan de dagelijkse besognes van hun dochter.

Steeds meer huishoudelijke en zorgtaken moest Sylvia op zich nemen voordat ze naar school ging. Huiswerk maken lukte vaak niet en ze kwam weleens te laat, bijvoorbeeld omdat ze haar moeder nog naar het toilet moest brengen en dat langer duurde dan ze had gedacht.

Op school had ze het er niet over. En thuis werden er van haar allerlei klussen gevraagd. Haar broer woonde niet meer thuis, was druk met zijn leven en minder bereikbaar voor klussen.

Maar ook toen Sylvia op kamers ging in Amsterdam ging ze nog veel op en neer aan naar huis om hand en spant diensten te leveren. Pas door met een therapeute te praten, kon ze meer afstand nemen en inzien dat haar ouders van haar konden genieten zoals ze dat deden van haar broer.

Een mooi verhaal waarin machteloosheid, loyaliteitsconflicten en liefde voor een ernstig zieke moeder, die uiteindelijk sterft aan de gevolgen van haar ziekte, goed beschreven worden.

Wat viel op: Dit is een boekje dat veel inzicht geeft in hoe machteloos dochters zich kunnen voelen als er veel van de zorg op hun schouders komt te liggen. Hoe snel ze ook volwassen moeten worden. Goed voor vele mensen om zich dat te realiseren en er misschien iets meer rekening mee te houden. En het boek laat ook heel goed zien hoe verbonden tot het einde toe moeder en dochter waren.

Citaten: Pag. 16: 'Ik had me mijn 15de verjaardag anders voorgesteld. (...) Want er waren geen cadeautjes op bed. Alleen maar spanning. Geen taart, dat was niet gepast op dit moment. Geen slingers en ballonnen, daar was ik nu toch ook te groot voor? Geen reden tot feesten. Of toch wel? Het kon ook goed aflopen.'

Pag.26-27: 'Want ziek dat was ik ook. Ik had geen buikpijn, geen hoofdpijn, was niet misselijk of duizelig, maar toch voelde ik me ziek. Ik had geen liefdesverdriet en het weer was best lekker en toch stond ik regelmatig op het punt van huilen. Alle vrolijkheid was langzaam verdwenen. Het onbestemde gevoel te moeten omgaan met iets waar ik zelf totaal niets aan kon doen, maakte me gek. Ik werd steeds stiller, voelde me slap en wist steeds vaker niet meer wat ik zeggen moest. Ik had toch altijd mijn woordje klaar? Nu liep ik verwaasd rond met een hoofd vol vragen en gedachten. Machteloosheid. Is dat ook een ziekte?'

Pas nu ik zelf lesgeef en soms totaal geen idee blijf te hebben van wat er in de hoofden van mijn leerlingen omgaat, weet ik wat er fout ging. Waar ik niet begrepen werd'

Pag. 48: 'Binnen een week kon ik naar een psychotherapeut. Zij heeft me leren accepteren dat ik me vanaf nu schuldig zou voelen bij alles wat ik deed. Maar ook dat ik mijn moeder gelukkig zou maken als ik voor mezelf zou kiezen. Dat ik het meer moest doen zoals mijn broer het deed.'

Pag.57: *'Pas wanneer er iemand anders dan mijn moeder sterft, wordt het me duidelijk dat ziek zijn nog steeds 'in leven' is.'*

Pag. 58-59: 'Samen met mijn moeder winkelen werd ineens heel anders. De mensen keken alleen naar mij. Zij werd overgeslagen bij het bestellen en bij het betalen. Omdat haar benen het niet meer deden, was ze ineens niet meer belangrijk.'

Pag.62: 'Alles was vermoeiend. Voor haar, maar ook voor ons.'

Extra/Recensies: www.bol.com: G. Wokke, behandeld voor borstkanker: "Persoonlijk, puntig, treffend en met humor! Zeer herkenbaar. Ook mijn kinderen steunden mij bij de zware behandelingen",

A. de Best, opleidingsadviseur en communicatietrainer oncologie Antoni van Leeuwenhoek Ziekenhuis: "Alle behandelaars in ziekenhuizen zouden dit verhaal moeten lezen"

A. Kalkman, wiskundedocente: "Een eyeopener voor elke middelbare schooldocent"